DE STELLING: ‘Zonder gegarandeerde afname moeten boomkwekers niet investeren in plantmateriaal voor overheidsambities’

De Bossenstrategie vraagt voor 2030 om 37.000 hectare bos extra in Nederland, en daarmee om voldoende plantmateriaal. Voor boomkwekers betekent dat jaren vooruitkijken, terwijl nog lang niet altijd duidelijk is wanneer plannen worden uitgevoerd en hoeveel plantmateriaal uiteindelijk nodig is. Moet de overheid daarom afname garanderen voordat kwekers investeren, of hoort het risico bij het ondernemerschap?

Auteur: Manon Botterblom

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

JURGEN DENISSEN
eigenaar van Boomkwekerij Denissen

‘Alles wat we nu hebben staan is eigenlijk allemaal maar een gok’

‘Het moet een vrije markt blijven’

‘Ik ben het eigenlijk oneens met de stelling, want het gaat al jarenlang zo. Als kweker teel je voor een bepaalde klantenkring. Ik weet ongeveer wat mijn klanten willen, maar die leggen dat niet bij mij vast. Daar heb je een beetje feeling bij. Maar het blijft altijd een gok. Alles wat we nu hebben staan is eigenlijk allemaal maar een gok. Natuurlijk zou het ideaal zijn als je vooraf weet dat je alles wat je teelt ook kwijt kunt. Als de overheid tegen mij zegt: Jurgen, je moet duizend van die planten telen en ik weet zeker dat ik die kwijt ben voor een bepaalde prijs, dan hoef ik niets weg te gooien. Nu teel ik er misschien tweeduizend en kan ik er uiteindelijk maar duizend kwijt.’

Garantie roept nieuwe vragen op

‘Tegelijkertijd wordt het lastig als de overheid vooraf garanties gaat geven. Dan moet je keuzes gaan maken welke kwekers voor de overheid mogen telen. Wie ga je dan verkiezen? Dan heb je altijd mensen die niet de kans krijgen. Dat is eigenlijk niet eerlijk. Dan moet je het ook eerlijk verdelen, maar hoe ga je dat doen? Dat is bijna niet haalbaar. Daarom denk ik dat het gewoon een vrije markt moet blijven. Als kweker moet je inspelen op de vraag en communiceren met je klanten. Dat kan ook een overheid zijn als die een klant voor jou is. Als de overheid duidelijker aangeeft wat ze wil, kunnen wij daarop inspelen. Maar als de overheid zegt dat er een bepaald aantal planten nodig is en iedereen gaat die planten telen, dan staat er straks veel te veel. Uiteindelijk valt alles samen met vraag en aanbod.’

ANDRÉ WIJNSTRA

verkoop bij Jan H. Kloosterhuis & Zoon en voorzitter van de werkgroep Hoogwaardig Zaad & Bosplantsoengebruik:

‘De risico’s zijn groot als je investeert op het moment dat je zelf nog geen markt hebt’

‘Wie er business in ziet, moet investeren’

‘Ik denk wel dat kwekers moeten investeren. Vanuit het ministerie is ooit de Bossenstrategie in het leven geroepen en daarbij is ook een beroep op de sector gedaan: ga investeren. Vanuit die hoek hebben we alleen nog steeds geen directe garanties. Je ziet dat er kwekers zijn die zeggen: ik zie hier business in en ik neem dat risico zelf. Maar dat geldt niet voor iedereen. De risico’s zijn ook best groot als je investeert op het moment dat je zelf nog geen markt hebt.’

Plannen komen laat bij kwekers terecht

‘Het probleem is dat overheden wel ambities hebben, maar in de uitvoering tegen allerlei hindernissen aanlopen. Dat kunnen vergunningen zijn, maar ook bezwaarprocedures. Daardoor lopen projecten wel, maar kunnen definitieve opdrachten soms pas op het laatste moment worden weggegeven. Dan vraag je je af: waarom kan men nu niet plannen wat men over twee jaar wil realiseren en dat op dit moment al bij de kwekers neerleggen? Er is eigenlijk niemand die zijn hand in het vuur wil steken en garanties wil afgeven. Dat maakt het voor de kweker als ondernemer heel lastig om daarop te anticiperen. Ook kabinetskeuzes spelen mee. Beleid kan binnen één, twee of drie jaar weer veranderen. Dat weerhoudt je ervan om die extra stap te zetten.’

Hogere investering, groter risico

‘Bij ons eigen bedrijf zitten we daardoor echt in een spagaat. Aan de ene kant willen we echt wel knallen, alleen voelen we ons geremd omdat er zoveel onduidelijkheden zijn. Dat weerhoudt ons er niet van om stappen te nemen, maar wel om zomaar de extra stap te zetten. Daar komt bij dat de risico’s bij dit plantmateriaal groter zijn. De initiële investeringen liggen hoger. Als er vervolgens een calamiteit komt met droogte, vorst of andere zaken, loop je meer risico. Daar moet je als kweker bewuste keuzes in maken. Tegelijkertijd is er wel meer vraag dan vijf, zes of zeven jaar geleden. Je kunt hier dus zeker business van maken, maar een garantie is er niet.’

HENK HUIJSMAN

eigenaar van Laxsjon Plants en voorzitter van de cultuurgroep Bos- en Haagplantsoen bij LTO

‘Bosplantsoenkwekerij is net een casino. Het blijft gokken en een kwestie van Fingerspitzengefühl’

Wens naar gegarandeerde afname

‘Die gegarandeerde afname zouden we inderdaad nodig hebben en ook wensen. Maar wij krijgen dat niet voor elkaar. Daarom neemt een aantal kwekers, waaronder wijzelf, de gok om het toch te produceren, met hoge investeringen in kostbaar zaad. Een keer gaat iemand zijn neus stoten. Of de overheid, omdat de planten met de gevraagde herkomsten er niet zijn op het moment dat ze nodig zijn. Of de kweker stoot zijn neus, omdat hij te veel planten met speciale herkomsten overhoudt, geteeld uit duur en schaars zaad. Dat kan toch niet de bedoeling zijn?’

Fingerspitzengefühl

‘We noemen het wel eens: bosplantsoenkwekerij is net een casino. Het blijft gokken en een kwestie van Fingerspitzengefühl. Dat zal zo blijven zolang de overheid geen langdurige contracten afsluit met kwekend Nederland voor haar eigen doelstellingen.’